

Сірий кардинал

Ця книга про літературного негра, про головного редактора великого українського видавництва, про розбещене дівчисько, про великого боса, про недоробленого українського Че Гевару, про маріонетку, про руду бестію, про шизофренію, про гроші, Кубу і літературу.

З першої фрази «Огут розпишіться» потопаєш в емоціях, що вирують у книзі. Мені це нагадало своєрідний транс, коли навколишні проблеми перестають тебе стосуватися, ти шукаєш шляхи до вирішення проблем героїв роману аж доти, доки не розумієш, що все зовсім інакше, зовсім не так, як зробив би ти, і навіть не так, як ти міг собі уявити. Коли я читав, то уявляв собі Олега Галетку, який сидить у кімнаті: у нього в руках купа мотузок, за які він смикає своїх героїв, зіштовхує їх чолами в реальному житті й переносить біль на папір. Це дивовижне явище, коли велика кількість героїв, на позір не пов'язаних між собою, однієї миті утворюють лабіринт стосунків, де комусь загрожує слава, комусь амур, а комусь... лишається смерть. На наступній сторінці Олег, смикаючи мотузки, перевертає все догори дригом і вже ті, хто забронював собі місце на кладовищі, п'ють мартіні, хрумкотять оливками й палять сигари після сексу.

Книга вражає динамікою, за якою зовсім не губляться влучні описи зовнішності героїв. Визначити ж характер персонажів автор лишає читачу, виходячи з їхніх вчинків. Перегортаючи сторінку за сторінкою, я впіймав себе на тому, що став одним із них, пробував їм допомогти, знайти себе в шизофренії або ж, навпаки, сховатися від переслідувань. Я так чи інакше жив всім тим переполохом і хаосом, якими жили всі герої роману. Місцями ставало не по-дитя-

чому страшно за головного героя, здавалося, що зараз нитку його життя автор нахабно переріже тупими ножицями, а далі розгрібайте той вінегрет самі, аж тут все стає на свої місця, ти його пробачаєш за такі експерименти зі своєю психікою, переводиш подих і занурюєшся в рядки, знову втрачаючи під ногами землю.

Можеш не вагатися, читачу, якщо ти тримаєш в руках цю книгу, — читай! Читай — і ти сам зрозумієш, що таке «Гроші, Куба і література». Ти сам дізнаєшся, наскільки серйозними можуть ставати проблеми, якщо ти прихистив Юду зі штучними окулярами і наклеєними вусами, який видає себе за вірного і добропорядного. Ти сам дізнаєшся, наскільки серйозно можуть закрутитися амурні справи, коли кров відступає від голови й потрапляє в більш цікаві місця. Ти сам дізнаєшся про ваги, на шальках яких лежать кар'єра та родина. Ти сам дізнаєшся, що за фрукт Олег Галетка і як він написав роман про марення Кубою, книгою, жінкою, спокоєм, грошима та славою...

Ігор Зарудко

— Отут розпишіться.

Чоловік років за сорок із бездоганим зовнішнім виглядом простягнув пухку папку. Парубок, якому призначалися документи, не відреагував.

— Миколо?!

На обличчя чоловіка набігла тінь занепокоєння. Хлопець здригнувся. Секунду вертався звідкись із глибин власних думок, ще секунду вивчав папку, а потім узяв документи.

— Розпишіться, — м'яко, але впевнено повторив чоловік.

Микола обвів поглядом присутніх. Крім пещеного адвоката, який простягав документи, у кабінеті було троє. Жінкоподібний коротун із пухкими руками й зализаною, гарненька німфа років двадцяти з яскравою косметикою та її батько — солідний чолов'яга в дорогому костюмі, на чиєму обличчі застигла міна зарозумілості.

— Миколо, ви розумієте, що зараз відбувається?

Той кивнув. Хоча, якщо бути до кінця відвертим, він погано розумів. Точніше — зовсім не розумів, як опинився тут і як сталося, що все зайшло так далеко.

— Нам не потрібно, щоб через тиждень ви заявили, ніби ми вас обдурили або силою змусили підписати цю угоду.

— Ну що ви, пане Ветров, — устряв коротун. — Микола задумався, він прекрасно себе почуває, і вчора ми з ним ще раз усе обговорювали, тому...

— Пане Суриков, — обірвав коротуна пещений. — Ви хто?

— Як хто?

Коротун смішно заворушив губами, намагаючись визначити підступність запитання.

— Головний редактор, — зронив Суриков.

— А я адвокат пана Соломахіна, і прошу відзначити, адвокат упродовж п'ятнадцяти років, і за весь цей час у нас не було серйозних проколів, а тому дозвольте мені вирішувати, які питання й кому ставити.

Коротун почервонів, як черниця в чоловічій лазні, голосно зітхнув і спробував зобразити незворушність, але великі краплі поту на його чолі видали образу.

— Я... я нічого такого, я навіть у думках... — бідкався він.

Адвокат знову зосередив свій погляд на Миколі. Той з інтересом перегортав аркуші договору.

— Цей документ підтверджує, що ви передаєте всі права на ваш твір моєму клієнтові, ви також зобов'язуєтеся зберігати в таємниці свою причетність до написання цього твору. Якщо ж ви порушите цю угоду, до вас будуть застосовані штрафні санкції, своїм підписом ви погоджуєтеся із цим...

Микола знову занурився в себе. Думками відлетів подалі від цього кабінету, дзиччання кондиціонера, гордовитості адвоката, зарозумілості німфи та її тата.

Він прийшов сюди... Микола вперше прийшов у цей кабінет чотири місяці тому. Приніс рукопис. Рукопис роману або повісті? Він сам не знав, що приніс. Парубок приніс свої думки на ста сторінках формату А4 дванадцятим шрифтом із полуторним інтервалом. Напевно, якби такі вимоги до оформлення рукописів були в епоху Достоевського, то нинішнім старшокласникам було б набагато легше вивчати літературу. Половину б класики просто не прийняли у видавництвах, і ніхто б її ніколи не надрукував. Отож він приніс надруковані думки й залишив у секретаря.

А потім він забув. Забув про те, що колись щось писав, про те, що чекав відповіді, про те, що його думки можуть когось зацікавити. Забув.

Йому подзвонили. Звичайного червневого дня мобільний задзиччав невідомим номером, і його попросили прийти. Він пам'ятає цей кабінет.

<i>Розділ сьомий</i>	
Історія одного прощання	173
<i>Розділ восьмий</i>	
Крамниця «Гінзбург і сини»	177
<i>Розділ дев'ятий</i>	
Лист	183
<i>Розділ десятий</i>	
Академіки	188
<i>Розділ одинадцятий</i>	
Примхи долі	193
<i>Розділ дванадцятий</i>	
Знайомство	197
<i>Розділ тринадцятий</i>	
Пасьянс, що не склався	207
<i>Розділ чотирнадцятий</i>	
Гориця	213
<i>Розділ п'ятнадцятий</i>	
Угода	218
<i>Розділ шістнадцятий</i>	
Ермітаж	223
<i>Розділ сімнадцятий</i>	
Залізні стовпи	231
<i>Розділ вісімнадцятий</i>	
Перемоги й поразки	236

Частина третя

МИСТЕЦТВО ДИПЛОМАТІЇ

<i>Розділ перший</i>	
Микола	245
<i>Розділ другий</i>	
Поет	252
<i>Розділ третій</i>	
Дуель	258